Menstruační chudoba jako součást systémového násilí

Anastasia Blokhina

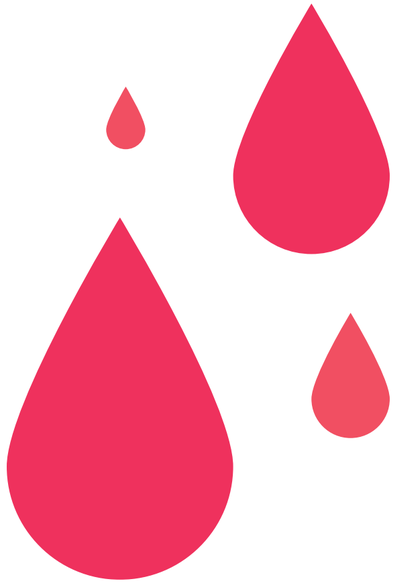

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Definice pojmů

menstruační chudoba vs. menstruační exkluze

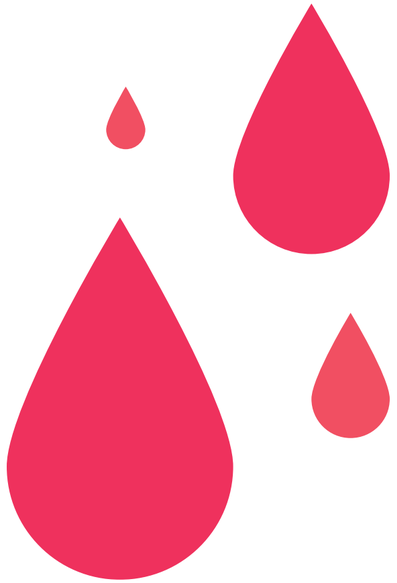

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Menstruační chudoba v datech

- Zhruba **500 milionů žen a dívek po celém světě** se setkává s problémy souvisejícím s přístupem k menstruačním potřebám, k informacím o menstruaci a taky s přístupem k adekvátní hygieně.
- Zhruba **1 z 10 dívek v EU** si nemůže dovolit menstruační potřeby.
- Odhaduje se, že se **v Česku** tento problém týká **70 tisíc žen**, z toho **38 tisíc dívek ve věku 12 až 18 let**. Mnohé z nich kvůli nedostatku menstruačních potřeb meškají školu.
- V Česku zhruba **40 % vysokoškolských studentek** považuje nákup menstruačních potřeb za významnou finanční zátěž.

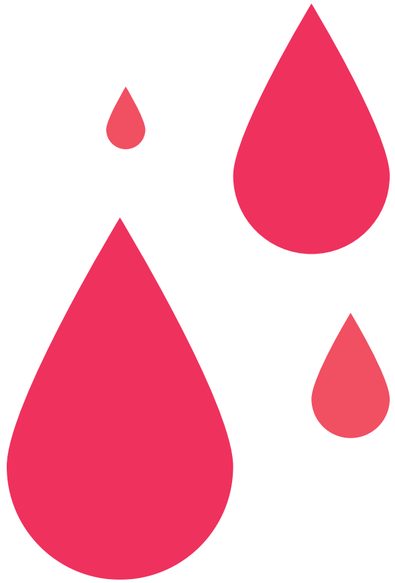

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Co to má společného se systémem?

Zdroj: Campaigns of the World

- Feminizace chudoby
- Stigma, tabuizace a exkluze
- Absence dat
- Nedostupnost menstruační potřeb (DPH, veřejné prostory, školy)
- Hygienické podmínky (WASH)
- Sexuální výchova

Jsem pro rovnost.
Nora
Spolufinancováno Evropskou unií

Příklady dobré praxe

- Skotsko - menstruační potřeby zdarma
- Podpora lokálně vyráběných vložek v Ghaně (odstranění DPH)
- Zrušení daně: Kenya, Kanada, Mexiko, Namibie, UK atd.
- Vložky na školách (v Česku - Ostrava, na Slovensku - Banskobystrický samosprávný kraj)
- USA, Španělsko - regionální politiky

- Neziskové organizace (v Česku - Sola pomáhá, Člověk v tísni)

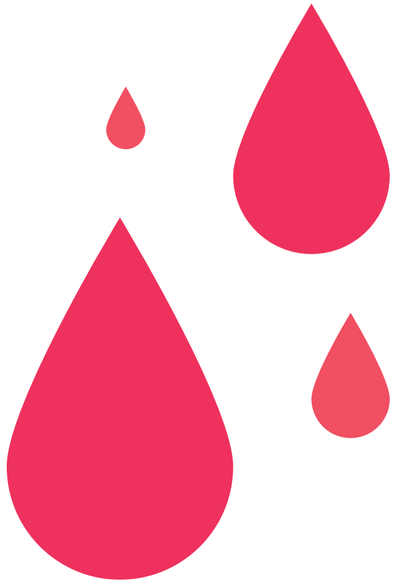

Intersekce nerovností v rámci menstruační chudoby

- Gender
- Socioekonomický status
- Etnicita
- Násilí
- Mentální, duševní, fyzické znevýhodnění
- Institucionalizace
- Migrace (nucená)
- Geografické vyloučení
- Samoživitelství
- Věk
- Více menstruujících v rodině

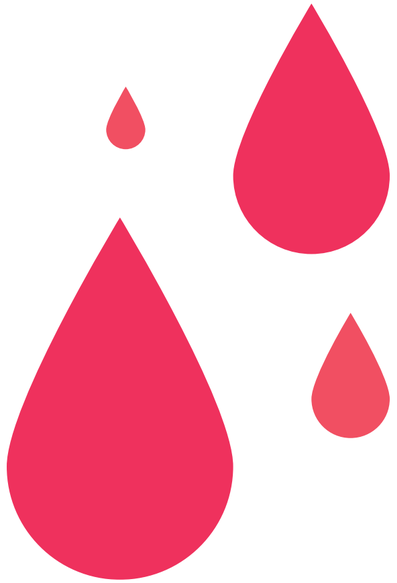

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Menstruační chudoba u Romek z vyloučených lokalit

Chyběly ti někdy vložky atd. kvůli penězům?

19 odpovědí

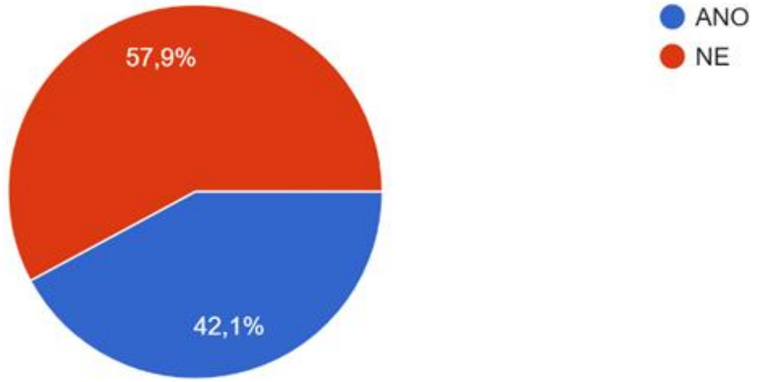

Pokud ano, jak často? (Pokud ne, otázku vynechej)

8 odpovědí

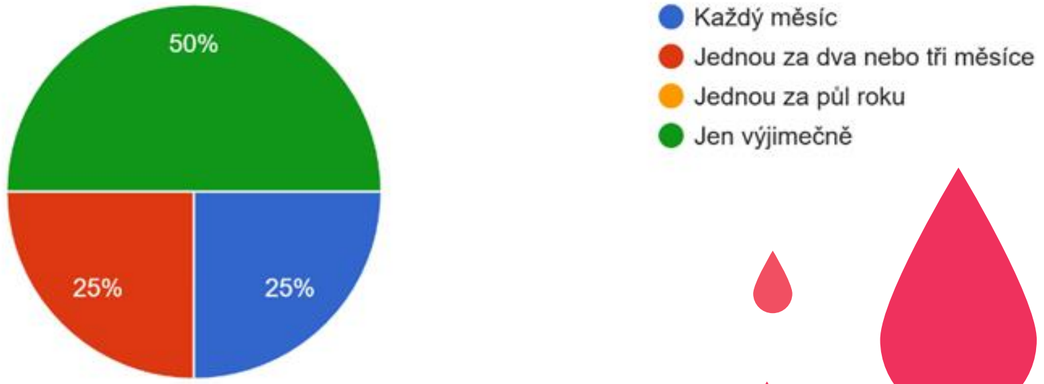

Jsem pro rovnost.
Nora
Spolufinancováno Evropskou unií

Menstruační chudoba u Romek z vyloučených lokalit

- Menstruace je intimní a stigmatizované téma, v rodinách se o ní často nemluví, výjimkou jsou sestry nebo švagrové.
- Přítomnost mužů je skoro vyloučena – otcové menstruaci „nevidí“, nekupují menstruační potřeby, chlapci se menstruaci posmívají.
- Strach z gynekologické prohlídky, nevědomost, co očekávat. Častá zkušenost s diskriminací.
- Nepochopení těla a cyklu – dívky netuší, co je ovulace, věří mýtům (např. že s menstruací nelze otěhotnět).
- Mýtus o ztrátě panenství tamponem nebo kalíškem je hodně rozšířený.

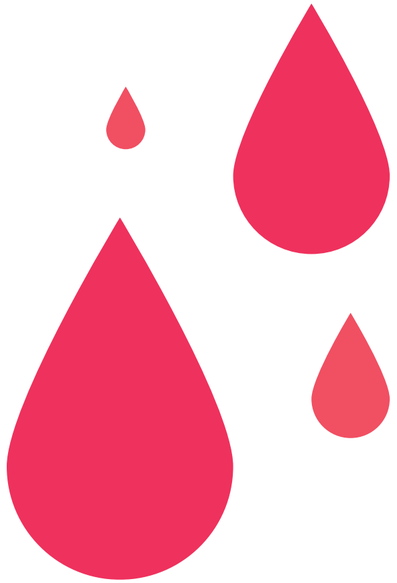

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Jsem pro rovnost.

Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Slovo na závěr

Menstruační chudoba je součástí širšího systému nerovností a nelze ji oddělit od problémů jako chudoba, diskriminace, genderová nerovnost a nedostatečná sociální podpora. Nejvíce zasahuje osoby, které čelí vícenásobné diskriminaci.

Je nutné zvýšit povědomí a systematicky vzdělávat v tématu menstruace, detabuizovat a destigmatizovat toto téma, prosadit systémové změny a zajistit důstojné podmínky pro všechny menstruující osoby.

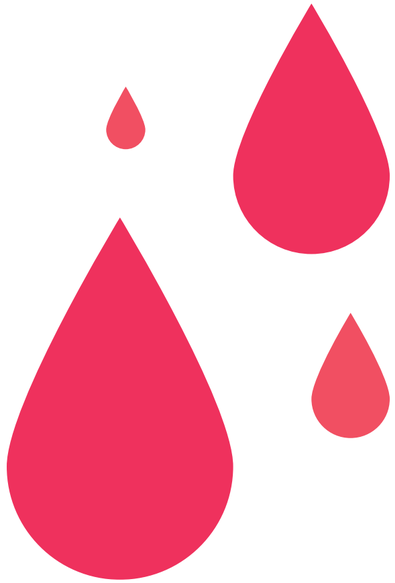

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Zdroje (použité i doporučené)

Gregorová L. a kol. 2024. Menstruační chudoba v Česku.

Blahová N. a kol. 2024. Menstruační chudoba na Slovensku.

Stud, zameškané hodiny i horší známky. Školy řeší menstruační chudobu vložkami zdarma. (2024, listopad 21). Radio Wave.

COTW. (2020, červenec 19). The Tampon Book by The Female Company—Best Advertising Campaigns & Marketing Strategy.

Strategické zásoby státu se rozšíří o vložky. Ty zároveň pomohou nejchudším. Ministerstvo financí ČR.

BMC Women's Health.

UNHCR.

World Bank.

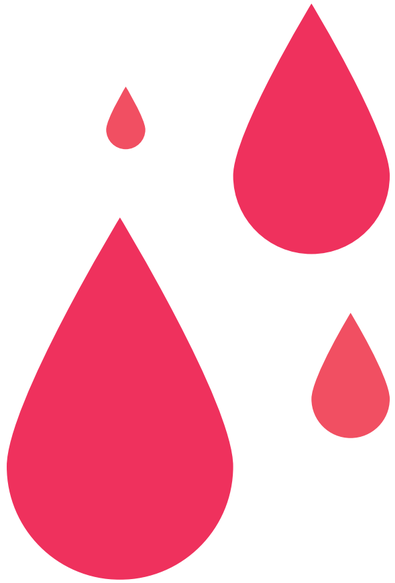

Jsem pro rovnost.

Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Zdroje (použité i doporučené)

Baptista, D. What is the tampon tax and which countries have axed it? | Context.

Vlčková, T. (2023, květen 20). Vložky a tampony zůstanou v nejvyšší sazbě. Politici neumějí vysvětlit proč. iDNES.cz.

MOTREANU, D.-Ş. Parliamentary question | Period poverty in the EU | E-006746/2020 | European Parliament.

Průzkum: Dvě pětiny mladých Češek čelí menstruační chudobě. (2024, srpen 14). Newsroom.

DPH na menstruační potřeby: V Itálii poroste, v Ghaně od ní osvobodili lokální produkty. Kalíšek.cz.

European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia (Ed.). (2003). Breaking the barriers: Romani women and access to public health care. Publications Office.

Jsem pro rovnost.
Nora

Spolufinancováno Evropskou unií

Děkuji za pozornost!

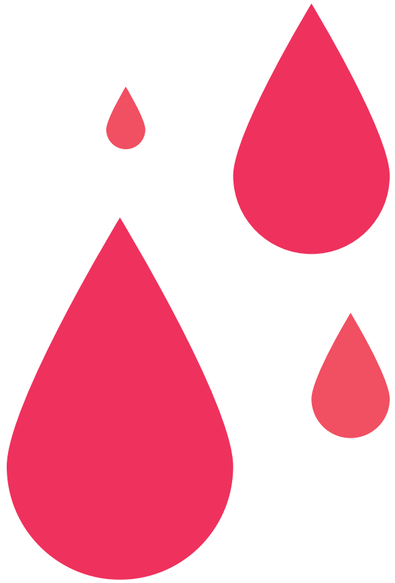

Jsem pro rovnost.

Nora

Spolufinancováno Evropskou unií